

**ArcheoPro Archeologisch rapport
Nr. 11105**

**Nieuwe Kerkstraat, Veldhoven
Gemeente Veldhoven
Inventariserend Veldonderzoek (IVO-O);
Bureauonderzoek en karterend booronderzoek**

Versie 06-10-2011

(Zonder opmerkingen zal deze versie na 3 maanden als definitief rapport worden opgeleverd)

Richard Exaltus
Nico van der Feest
Joep Orbons

September 2011

ArcheoPro

ArcheoPro Archeologisch rapport Nr 11105

Nieuwe Kerkstraat, Veldhoven Gemeente Veldhoven Inventariserend Veldonderzoek (IVO-O); Bureauonderzoek, oppervlaktekartering en karterend booronderzoek

Versie 06-10-2011

(Zonder opmerkingen zal deze versie na 3 maanden
als definitief rapport worden opgeleverd)

Colofon

Opdrachtgever: Aeres Milieu, Zuidhoven 9m, 6042 PB Roermond
Status: versie 06-10-2011

Projectcode : 11-127
Bestandsnaam : ArcheoPro, Nieuwe Kerkstraat, Veldhoven, 2011 1006
Opgesteld conform KNA 3.2
Archis onderzoeksmelding (OM nummer): 48337
Bevoegd gezag: Gemeente Veldhoven
Opslagplaats documentatie: Provincie Noord-Brabant

Auteur: Richard Exaltus, Joep Orbons, Nico van der Feest
Projectleider : Richard Exaltus
Projectmedewerkers: Richard Exaltus, Joep Orbons, Nico van der Feest, Hon Rik
Onderaannemers: nvt
Autorisatie: Drs. R.P. Exaltus; senior-archeoloog

ISSN : 1569-7363

Uitgegeven door ArcheoPro
© Copyright 2011 ArcheoPro, Maastricht

ArcheoPro

Holdaal 6
NL 6228 GH Maastricht
Nederland

Tel : 0(0 31) 43 3672586
Fax: 0(0 31) 43 3672585

Kamer van Koophandel Limburg: 14117581
e-mail: info@archeopro.nl
www.archeopro.nl

Inhoudsopgave:

Samenvatting	4
1 Inleiding	5
1.1 Algemeen	5
1.2 Locatiegegevens	5
1.3 Onderzoek	5
2 Bureauonderzoek	7
2.1 Methode en bronnen	7
2.2 Geo(morfo)logie, aardkunde en bodem	8
2.3 Referentieprofiel	9
2.4 Archeologie	14
2.5 Informatie amateurarcheologen	16
2.6 Historie	19
2.7 Gespecificeerd archeologisch verwachtingsmodel	23
2.8 Onderzoeksstrategie	24
3 Veldonderzoek	26
3.1 Verrichte werkzaamheden	26
3.2 Resultaten booronderzoek	26
4 Conclusies en aanbevelingen (beleidsadvies)	30
Archeologische tijdschaal	31
Bronnen	31
Literatuur	32
Bijlage 1: Boorbeschrijving	34

Samenvatting

Op 31 augustus 2011 is door ArcheoPro een Inventariserend Veldonderzoek Overig (IVO-O) uitgevoerd op een terrein aan de Nieuwe Kerkstraat te Veldhoven. Het plangebied bestaat uit één groot aaneengesloten westelijk deel en acht zeer kleine, losliggende oostelijke delen. Het archeologisch onderzoek betrof een Inventariserend Veldonderzoek Overig (IVO-O) met bureaustudie. Bureauonderzoek heeft tot doel om op basis van beschikbare informatie te komen tot een gespecificeerd archeologisch verwachtingsmodel. Het Inventariserend Veldonderzoek heeft vervolgens tot doel om het gespecificeerd archeologisch verwachtingsmodel te toetsen door middel van veldwaarnemingen. Hiermee kan de vraagstelling beantwoord worden of binnen het plangebied archeologische waarden aanwezig (kunnen) zijn en of deze vervolgonderzoek en/of plaanpassing vereisen.

Op basis van de resultaten van het bureauonderzoek geldt voor het plangebied een hoge archeologische verwachting voor sporen uit de periode laat-paleolithicum tot de vroege middeleeuwen. De verwachting voor resten van bewoning en begraving uit de late middeleeuwen en de nieuwe tijd, is laag.

Om de kans op het aantreffen van archeologische indicatoren zo groot mogelijk te maken zijn binnen het plangebied 30 boringen gezet met behulp van een zandguts en een megaboer. Uit de resultaten van het met de zandguts verrichte onderzoek blijkt dat de bodem binnen het aaneengesloten westelijke deel van het plangebied en de acht losliggende oostelijke delen van het plangebied tot (diep) in de C-horizont verstoord is. Dit is vrijwel zeker het gevolg van de bouwactiviteiten die hier in de tweede helft van de twintigste eeuw hebben plaatsgevonden. Binnen deze delen van het plangebied is het verwachte esdek en de oorspronkelijke podzolopbouw dan ook volledig verloren gegaan. Het naboren met een edelmanboor met een diameter van 15 cm en het zeven van het hiermee opgeboorde zand heeft binnen deze delen van het plangebied slechts moderne insluitsels opgeleverd.

Op het noordelijke deel van het plangebied is echter in een aantal boringen nog een intacte bouwvoor aangetroffen die slechts deels modern is en onderdeel lijkt uit te maken van een esdek. Het onderste deel hiervan bestaat uit een houtskool bevatten matig humeuze zandlaag met daaronder (soms) een dunne laag moerig zand. De hierin tijdens het booronderzoek aangetroffen archeologische indicatoren (houtskoolspikkels) zijn vooralsnog onvoldoende om het KNA-onderdeel *Waardestelling*, in dit rapport nader uit te kunnen werken. Hiertoe is een proefsleuvenonderzoek benodigd. Een dergelijk onderzoek dient te worden uitgevoerd indien op het in figuur 20 gearceerde deel van het plangebied graafwerkzaamheden zijn gepland die dieper reiken dan 0,7m beneden het huidige maaiveld. Een dergelijk onderzoek dient te worden uitgevoerd door een daartoe gecertificeerd bedrijf volgens een vooraf daartoe op te stellen Pakket van Eisen (PvE). Op een uitbreiding in noordelijke richting is het mogelijk dat hier dezelfde situatie in de ondergrond zit, vandaar dat ook hier proefsleuven aan te raden zijn.

1 Inleiding

1.1 Algemeen

- Opdrachtgever: Aeres Milieu, Zuidhoven 9m, 6042 PB Roermond
- Geplande ingrepen: uitbreiding van twee woningen en het centrale complex.
- Datum uitvoering veldwerk: 31 augustus 2011
- Archis onderzoeksmelding (OM nummer): 48337
- Opgesteld conform KNA 3.2, met gebruikmaking van de minimumeisen voor archeologisch onderzoek van de provincie Noord-Brabant
- Bevoegd gezag: Gemeente Veldhoven
- Bewaarplaats vondsten: Provincie Noord-Brabant
- Bewaarplaats documentatie: Provincie Noord-Brabant

1.2 Locatiegegevens

- Provincie: Noord-Brabant
- Gemeente: Veldhoven
- Plaats: Veldhoven
- Toponiem: Nieuwe Kerkstraat
- Globale ligging: Aan de oostrand van Oerle
- Hoekcoördinaten plangebied:
 - o 154223 / 381606
 - o 154223 / 381729
 - o 154506 / 381729
 - o 154506 / 381606
- Oppervlakte plangebied: 1,42 ha
- Eigendom: privé
- Grondgebruik: groenstrook naast woning.
- Hoogteligging: ± 22,8 m +NAP
- Bepaling locaties: GPS Garmin, meetlinten
- Onderzoeksgebied bureauonderzoek: Cirkel met een straal van één kilometer rond het centrum van het plangebied

1.3 Onderzoek

Op 31 augustus 2011 is door ArcheoPro een Inventariserend Veldonderzoek Overig (IVO-O) uitgevoerd op een terrein aan de Nieuwe Kerkstraat te Veldhoven. Het plangebied bestaat uit één groot aaneengesloten westelijk deel en acht zeer kleine, losliggende oostelijke delen. Het archeologisch onderzoek betrof een Inventariserend Veldonderzoek Overig (IVO-O) met bureaustudie. Bureauonderzoek heeft tot doel om op basis van beschikbare informatie te komen tot een gespecificeerd archeologisch verwachtingsmodel. Het Inventariserend Veldonderzoek heeft vervolgens tot doel om het gespecificeerd archeologisch verwachtingsmodel te toetsen door middel van veldwaarnemingen. Hiermee kan de vraagstelling beantwoord worden of binnen het plangebied archeologische waarden aanwezig (kunnen) zijn en of deze vervolgonderzoek en/of planaanpassing vereisen.

ArcheoPro voert haar onderzoeken uit conform de hiervoor vastgelegde normen en richtlijnen en is door de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) vergunning verleend tot het verrichten van bepaalde archeologische werkzaamheden in het kader van het doen van opgravingen, bestaande uit prospectie door middel van booronderzoek.

Het onderzoek is uitgevoerd door drs. R.P. Exaltus (senior-archeoloog), ing. P.J. Orbons (senior vakspecialist), ing. N.J.W. van der Feest BA (archeoloog) en H. Rik (veldtechnicus).

Figuur 1: De ligging van het plangebied (rood omlijnd) met daaromheen de cirkel die de buitengrens van het onderzoeksgebied aangeeft.

2 Bureauonderzoek

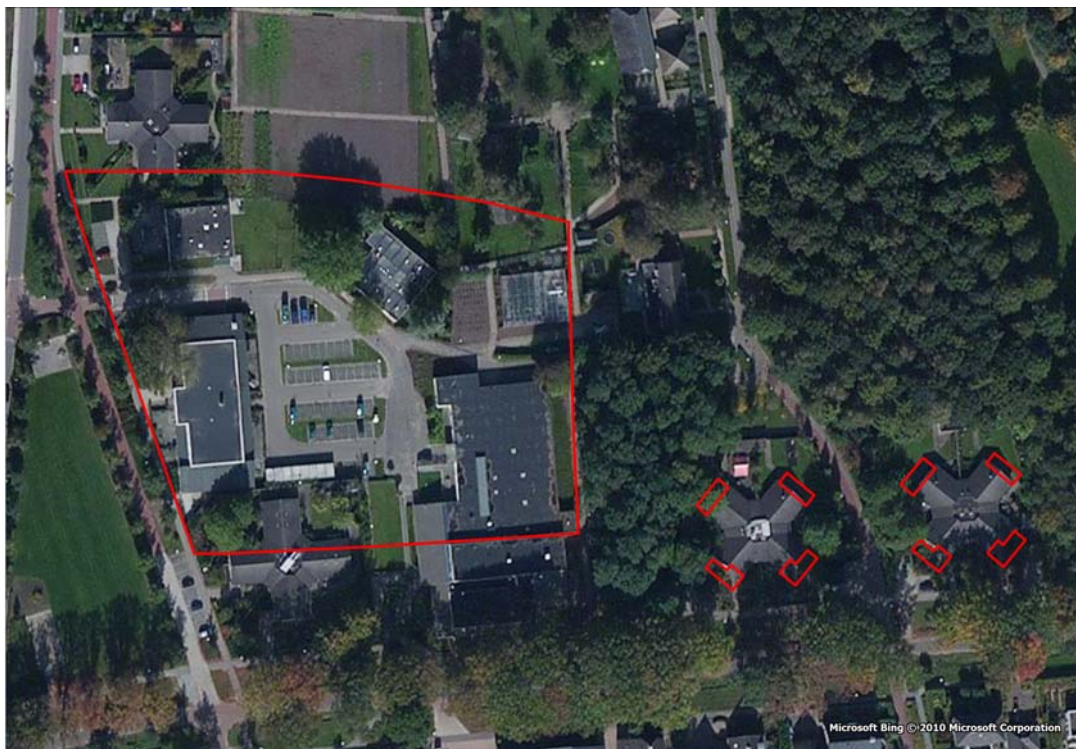
2.1 Methode en bronnen

Tijdens het bureauonderzoek wordt door de bestudering van beschikbare bronnen, kennis vergaard omtrent de bodem en geologie van het onderzoeksgebied en de hierin bekende en te verwachten archeologische waarden.

Aan de hand van de resultaten van het bureauonderzoek kan de beste aanpak voor het veldonderzoek worden bepaald.

Hierbij zijn de volgende bronnen geraadpleegd (voor bronvermelding; zie ook literatuurlijst, dit geldt ook voor de kaarten die in de tekst opgenomen zijn):

- Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN)
- Archeologische MonumentenKaart (AMK)
- ARChEologisch Informatie Systeem (ARCHIS)
- Atlas van topografische kaarten Nederland 1955-1965, 1:50.000
- Bodemkaart 1:50.000
- Gemeente Veldhoven, Archeologische beleidskaart
- Historische topografische atlas van Noord-Brabant 1836-1843, 1:25.000
- Geomorfologische kaart 1:50.000
- Geologische kaart 1:50.000
- Grote historische atlas van Nederland 1:50.000 1838-1857 (Deel Zuid)
- Grote historische topografische atlas van Nederland, provincie Noord-Brabant 1:25.000 1894-1926
- Indicatieve Kaart Archeologische Waarden (IKAW)
- Kadastrale minuutplan met aanwijzende tafels, 1830
- Overig historisch kaartmateriaal
- Provincie Noord-Brabant, Cultuurhistorische waardekaart

Figuur 2: Luchtfoto met daarop rood omlijnd het plangebied.

2.2 Geo(morfo)logie, aardkunde en bodem

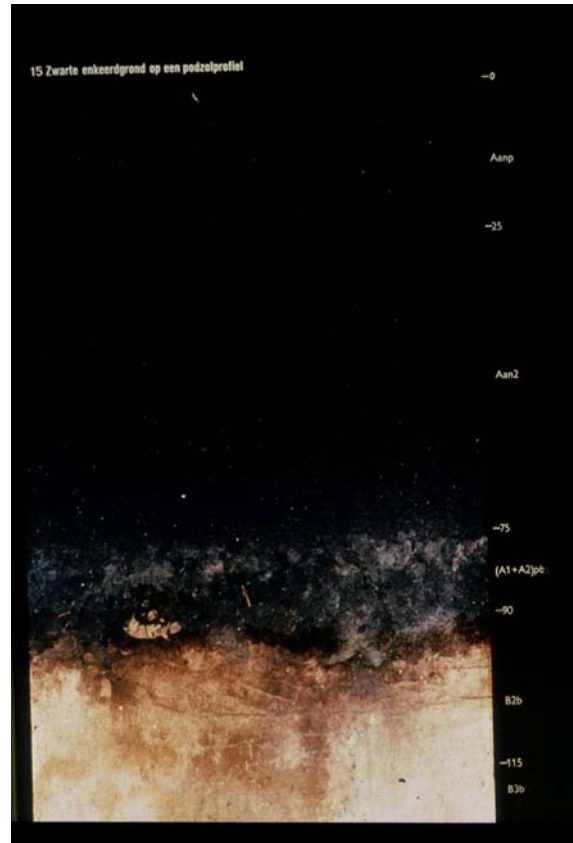
Het plangebied ligt in het zogenaamde zuidelijk zandgebied. Dit is een relatief vlak gebied dat nooit door landijs bedekt is geweest. Het reliëf wordt voornamelijk bepaald door grote en kleine beekdal en dekzandlaagten en -ruggen met plaatselijk jonge stuifzanden. In dit gebied ligt een laag dekzand op Pleistoceen rivierzand en grind. Tijdens een groot deel van de laatste ijstijd (het Weichseliën), heerste in Nederland een poolklimaat. Door het ontbreken van begroeiing had de wind vrij spel en kon vanuit het Noordzeebekken en de brede riviervlaktes van de Maas en de Rijn het dekzand worden afgezet. Het dekzandreliëf dat hierbij in het landschap is ontstaan, wordt gekenmerkt door vlaktes, depressies en kopjes, afgewisseld met langgerekte ruggen. Dit dekzand behoort tot het laagpakket van Wierden (Formatie van Bortel) en is kalkloos, fijnkorrelig (150 – 210 µm) en arm aan grind. De onderliggende rivierafzettingen bestaan hoofdzakelijk uit matig grof tot uiterst grof grindhoudend zand en grind en worden tot de Formatie van Sterksel gerekend. In het onderzoeksgebied liggen oude rivierafzettingen aan of dicht onder het maaiveld. Een groot deel van deze formatie is door een verwilderd riviersysteem afgezet in het laatste deel van het Vroeg-Pleistoceen (circa 1,1 miljoen jaar BP) tot en met het Midden-Pleistoceen (circa 475.000 jaar BP).

Volgens de geomorfologische kaart (figuur 4) bestaat het grootste deel van het onderzoeksgebied uit zones met dekzandruggen (figuur 4, legenda-eenheid 3L5). Verspreid over het onderzoeksgebied komen ook hoger gelegen, meer uitgesproken dekzandruggen voor (figuur 4, legenda-eenheid 3K14). Ook het plangebied ligt op een dergelijke rug. De zone met dekzandruggen wordt doorsneden door dalvormige laagten (figuur 4, legenda-eenheid 2R2). Ongeveer vierhonderd meter ten noorden van het plangebied ligt een dergelijke laagte. Hierin stroomt een kleine waterloop. De diverse geomorfologische eenheden zijn goed te herkennen op de uitsnede uit het Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN; figuur 7). Hierop is te zien dat het de hoogte van het dekzandlandschap binnen het onderzoeksgebied in noordelijke richting afloopt.

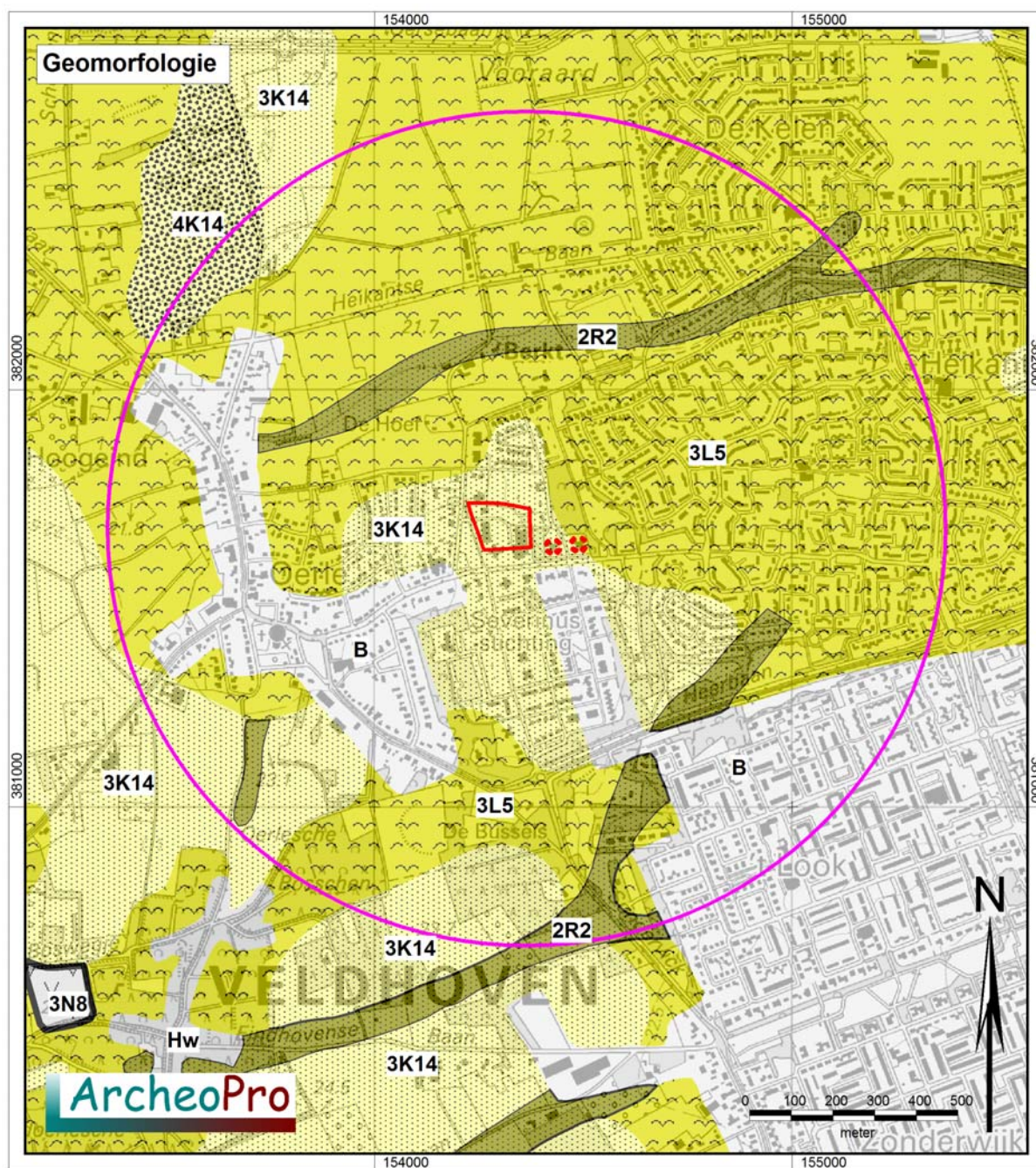
Op de drogere delen van het dekzandlandschap zijn veelal veldpodzolgronden ontstaan (op grotere afstand naar het oosten). Deze worden gekenmerkt door een uitspoelingslaag (AE-horizont) en een donkerbruine tot roodbruine inspoelingslaag (B-horizont). De B-horizont gaat veelal via een overgangslaag (de BC-horizont) over in het niet door bodemvorming beïnvloede zand (de C-horizont). Binnen het onderzoeksgebied geeft de bodemkaart de aanwezigheid aan van hoge zwarte enkeerdgronden in leemarm en zwak lemig fijn zand met een grondwatertrap VII (figuur 5, legenda-eenheid zEZ23-VII). De hoge zwarte enkeerdgronden worden gekenmerkt door een donker, humusrijk oud bouwlanddek, ook wel plaggendek of esdek genoemd, van minimaal vijftig centimeter dik (zie ook paragraaf 2.3). Onder dit esdek zijn nog vaak resten van humuspodzolgronden aanwezig. Grondwatertrap VII betekent dat het relatief droge bodems zijn met een gemiddeld hoogste grondwaterstand van minder dan tachtig centimeter beneden het maaiveld. Gedurende de zomer en het najaar ligt de grondwaterstand op meer dan 160 centimeter beneden het maaiveld.

2.3 Referentieprofiel

De hoge zwarte enkeerdgronden worden gekenmerkt door een tenminste vijftig cm dikke zwarte humeuze bovengrond die veelal in de late middeleeuwen en de nieuwe tijd (tot ± 1900), is ontstaan ten gevolge van eeuwenlange bemesting met potstalmest. Veelal gaat het esdek geleidelijk aan over in het niet door plaggenbemesting met humus verrijkte zand. Doordat enkeerdgronden vaak zijn aangelegd in gebieden waar oorspronkelijk podzolgronden zijn ontstaan, kunnen resten hiervan onder het esdek aanwezig zijn (zie figuur 3). De dikte van een esdek is afhankelijk van de ouderdom en de intensiteit waarmee materiaal is opgebracht. Indien er wel sprake is van een opgebracht humeus dek dat echter dunner is dan vijftig cm, spreekt men van laarpodzolen

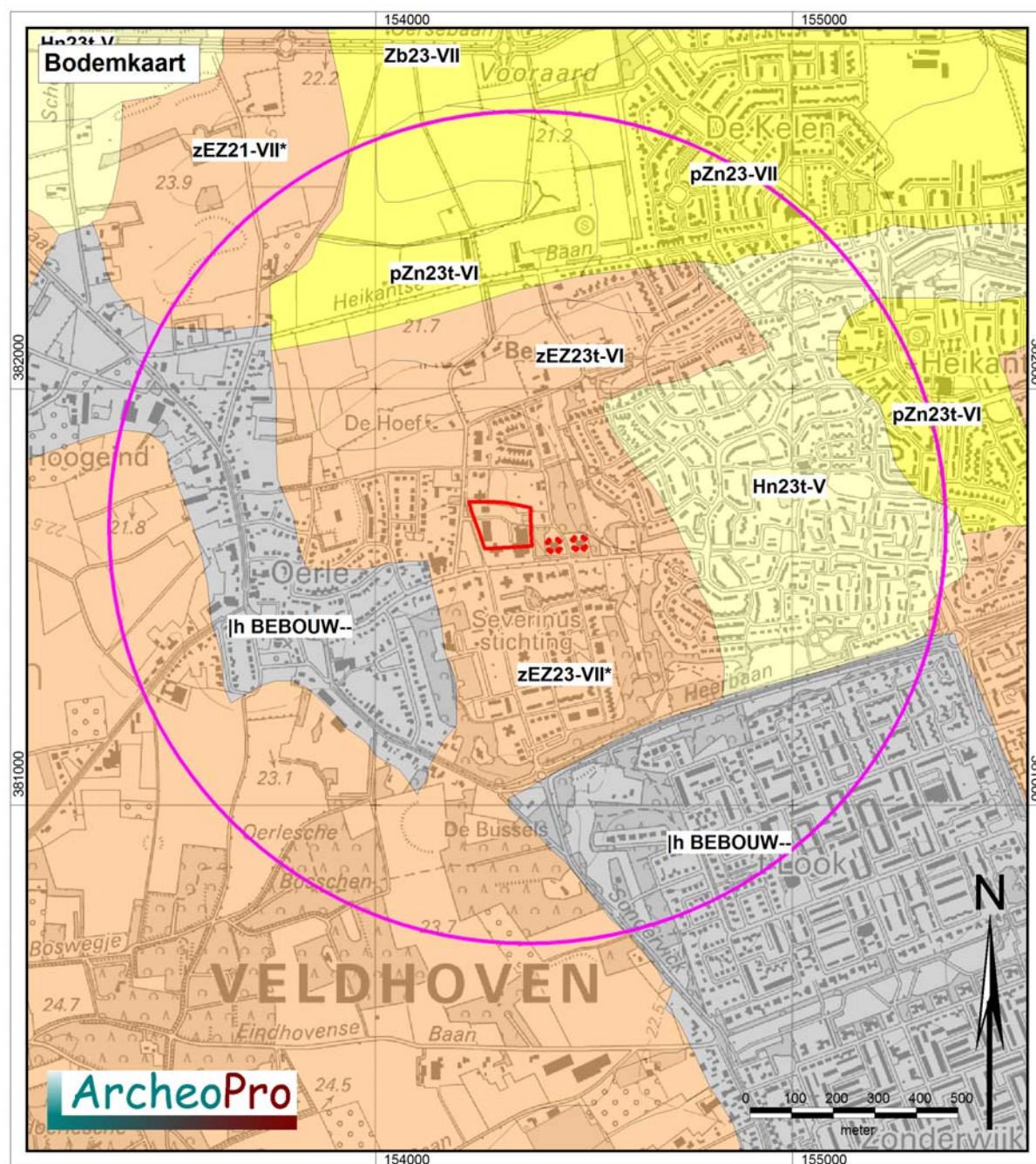
Figuur 3: Voorbeeld van een hoge zwarte enkeerdgrond op een podzolprofiel (bron: De Nederlandse bodem in kleur).

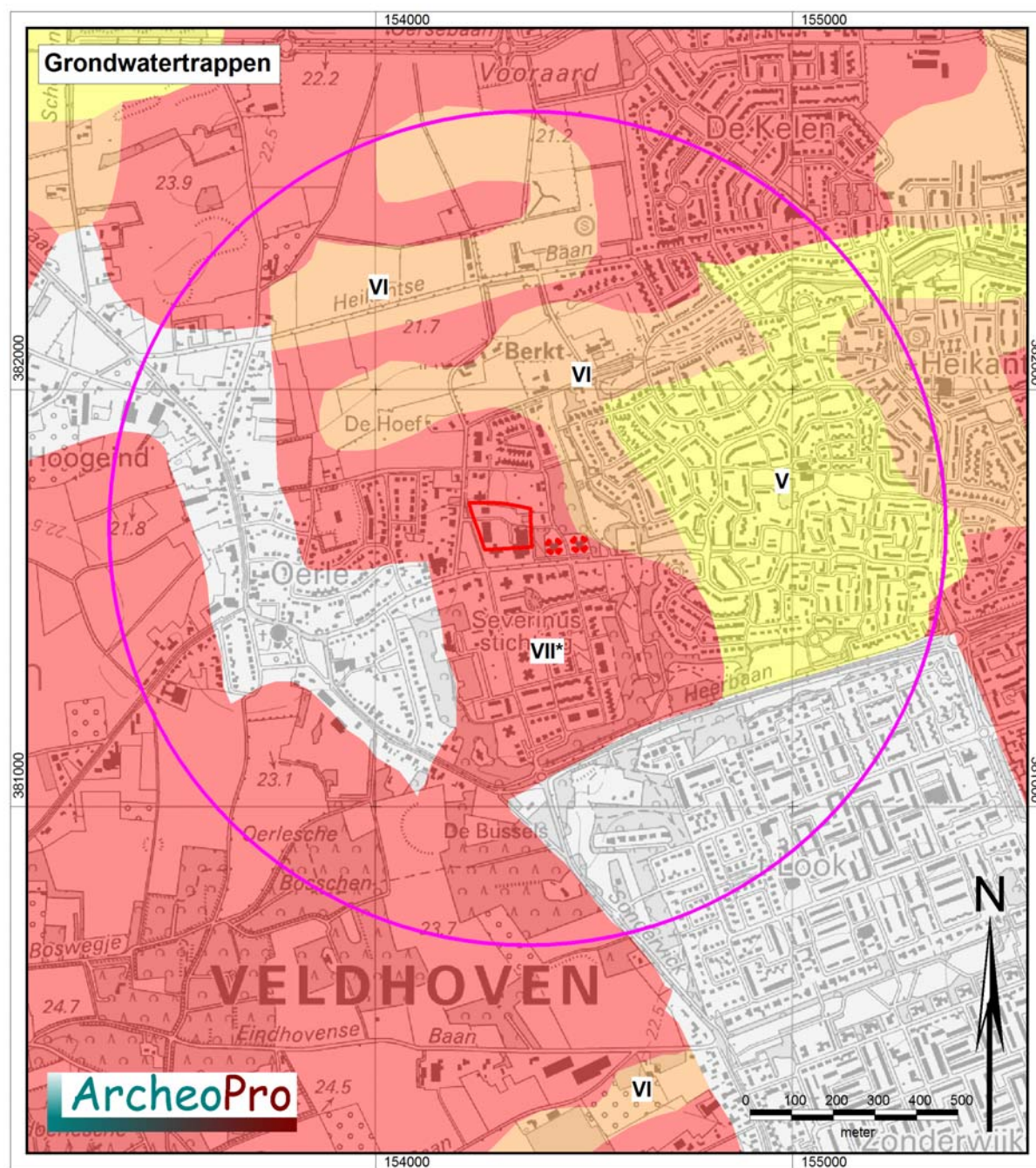
Legenda

- Dalvormige laagte zonder veen
- Dekzandrug al dan niet met oud-bouwlanddek
- Dekzandruggen al dan niet met oud bouwlanddek
- Dekzandrug al dan niet met oud-bouwlanddek
- Bebouwd

Figuur 4: Uitsnede uit de geomorfologische kaart met daarin rood omlijnd het plangebied met daaromheen de cirkel die de buitengrens van het onderzoeksgebied aangeeft.

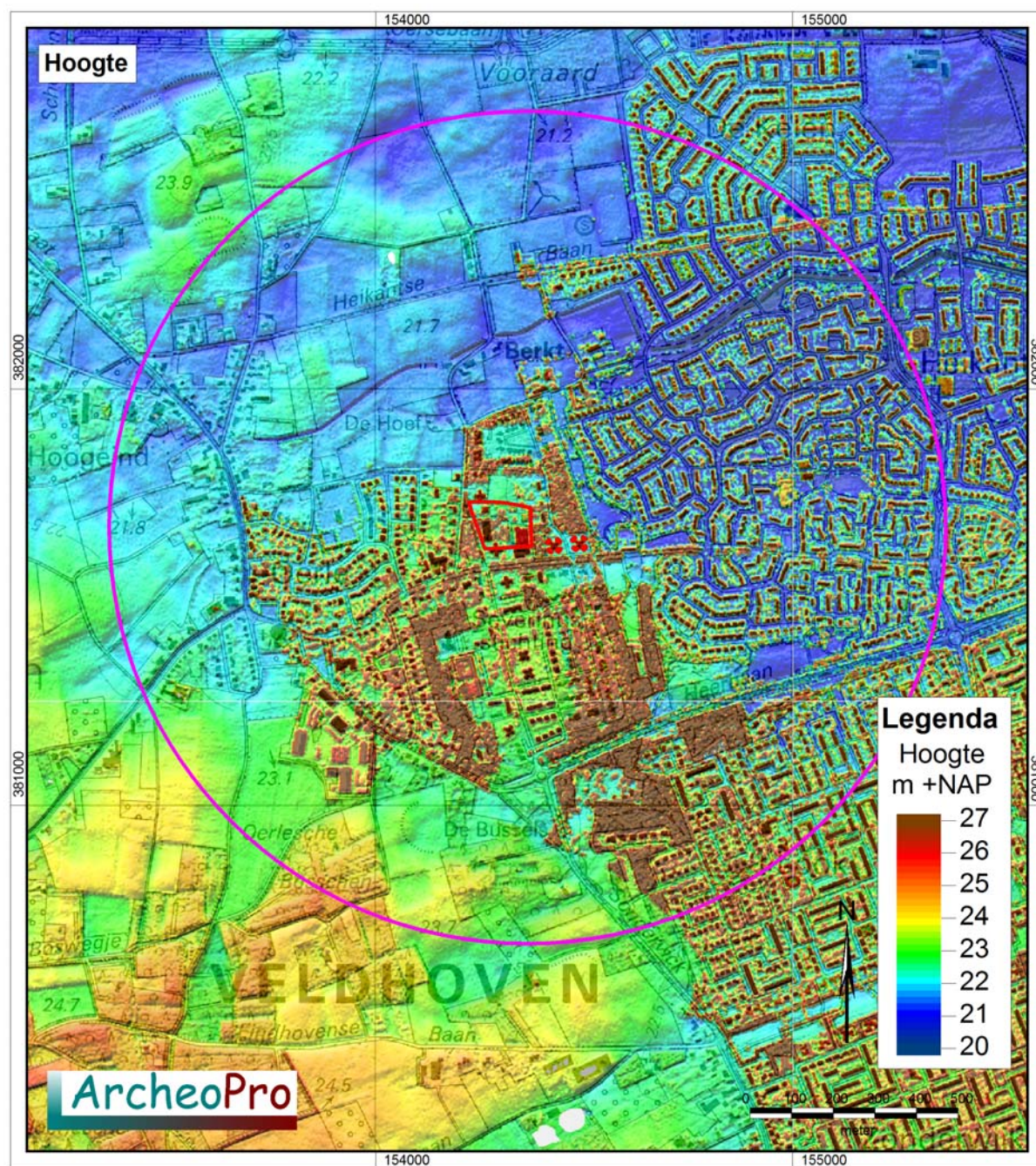
Figuur 5: Uitsnede uit de bodemkaart met daarin rood omlijnd het plangebied met daaromheen de cirkel die de buitengrens van het onderzoeksgebied aangeeft. Voor uitleg van de codes, zie hoofdstuk 2.2

Legenda:

Grondwater	Winter	Zomer	Grondwater	Winter	Zomer	Grondwater	Winter	Zomer
I	---	<50	IV	>40	80-120	VII	>80	>120
II	---	50-80	V	<40	>120	VIII	>120	>200
III	<40	80-120	VI	40-80	>120	X	---	---

Figuur 6: Uitsnede uit de grondwatertrappenkaart met daarin rood omlijnd het plangebied met daaromheen de cirkel die de buitengrens van het onderzoeksgebied aangeeft.

Figuur 7: Uitsnede uit het Actueel Hoogtebestand Nederland met daarin rood omlijnd het plangebied met daaromheen de cirkel die de buitengrens van het onderzoeksgebied aangeeft.

2.4 Archeologie

Volgens de Indicatieve Kaart Archeologische Waarden (IKAW 3.0, figuur 8) ligt het plangebied in een zone met een hoge kans op het aantreffen van archeologische waarden.

In de omgeving van het plangebied liggen 15 waarnemingen en één monument en zijn 17 onderzoeken uitgevoerd. Uit de waarnemingen blijkt dat er aanwijzingen zijn voor menselijke activiteiten vanaf het paleolithicum. Onder de waarnemingen bevinden zich niet alleen losse vondsten, maar ook waarnemingen in de vorm van grondsporen en terreinresten. Ondanks de vele onderzoeken uitgevoerd in het onderzoeksgebied zijn er slechts drie onderzoeken waar geen vervolg is geadviseerd. (onderzoeknummers 5.243, 29.902 en 31.999). De overige onderzoeken duiden, waar datering mogelijk was, op bewoning uit de late prehistorie en de Romeinse tijd tot en met de middeleeuwen. Het enige monument dat binnen het plangebied valt is een urnenveld uit de bronstijd – ijzertijd. Ondanks dat er normaal een straal van één kilometer rond het plangebied wordt gehandhaafd voor het bestuderen van de archeologische gegevens is het in dit geval noodzakelijk om iets verder te kijken. De microregio direct ten westen van het plangebied vormt namelijk het archeologische park Toterfout-Halfmijl. Dit is een grafveld met grafheuvels en wordt beschouwd als vindplaats van nationaal belang. Gezien de relatief korte afstand tot het plangebied (3 km) en de ligging in een vergelijkbaar geomorfologisch gebied (dekzandruggen legenda-eenheid 3L5 en 3K14, figuur 4) bestaat de mogelijkheid dat samenhang bestaat tussen het grafveld en het plangebied. Aangezien er ook nog geen nederzetting is aangetroffen behorend bij het grafveld Toterfout-halfmijl of bij het eerder genoemde urnenveld, bestaat de mogelijkheid dat binnen het plangebied dergelijke resten aanwezig zijn. Naast deze archeologische waarden moet ook rekening worden gehouden met de aanwezigheid van zogenaamde sub-recente sporen. Zo is onder andere bekend dat op de Nieuwe Kerkstraat 79 tijdens de Tweede Wereldoorlog een onbekend explosief is gedeponneerd (Van den Akker 2008). Of dat dit betekent dat er ter plaatse sprake was van een munitiedepot is niet duidelijk. Dat in deze omgeving echter sporen uit de Tweede Wereldoorlog aanwezig kunnen zijn is duidelijk. Naast de mogelijke resten op de Nieuwe Kerkstraat 79 is de ligging van het plangebied direct ten zuiden van het vliegveld Welschap aanleiding sporen uit deze periode te verwachten.

Tabel 1

Waarnemingen			
Nummer	Afstand tot het plangebied (m)	Periode	Omschrijving complex
14.415	745	Vroege middeleeuwen	Boomstampot
31.023	770	Vroege middeleeuwen D – nieuwe tijd	Kerk met grafveld
33.439	730	Late bronstijd	Keramiek handgevormd en crematieresten (urnenveld)
45.396	295	Vroege middeleeuwen – nieuwe tijd	Keramiek
45.398	375	IJzertijd	Keramiek
45.399	265	Vroege middeleeuwen – nieuwe tijd	Keramiek
48.352	875	Laat neolithicum B	Vuursteen spits
55.974	235	Paleolithicum – nieuwe tijd, late bronstijd en ijzertijd	Keramiek, vuursteen en zandsteen
56.764	230	Laat neolithicum – ijzertijd,	Grondsporen en keramiek

		late middeleeuwen B en midden bronstijd	
56.769	290	Middeleeuwen – nieuwe tijd	Keramiek, spijker, huttenleem, bouw materiaal en paalkuilen
400.179	935	Late middeleeuwen B – nieuwe tijd en neolithicum – Romeinse tijd	Keramiek
411.513	285	Middeleeuwen	Keramiek en grondsporen
414.230	995	Romeinse tijd en vroege middeleeuwen C-D	Fibulae
414.410	790	Middeleeuwen – nieuwe tijd	Terreinrest, versterking
416.640	740	Midden bronstijd A	Vlechtwerk

Monumenten

Nummer	Afstand tot het plangebied (m)	Periode	Omschrijving complex
1.499	705	Bronstijd - ijzertijd	Urnenveld

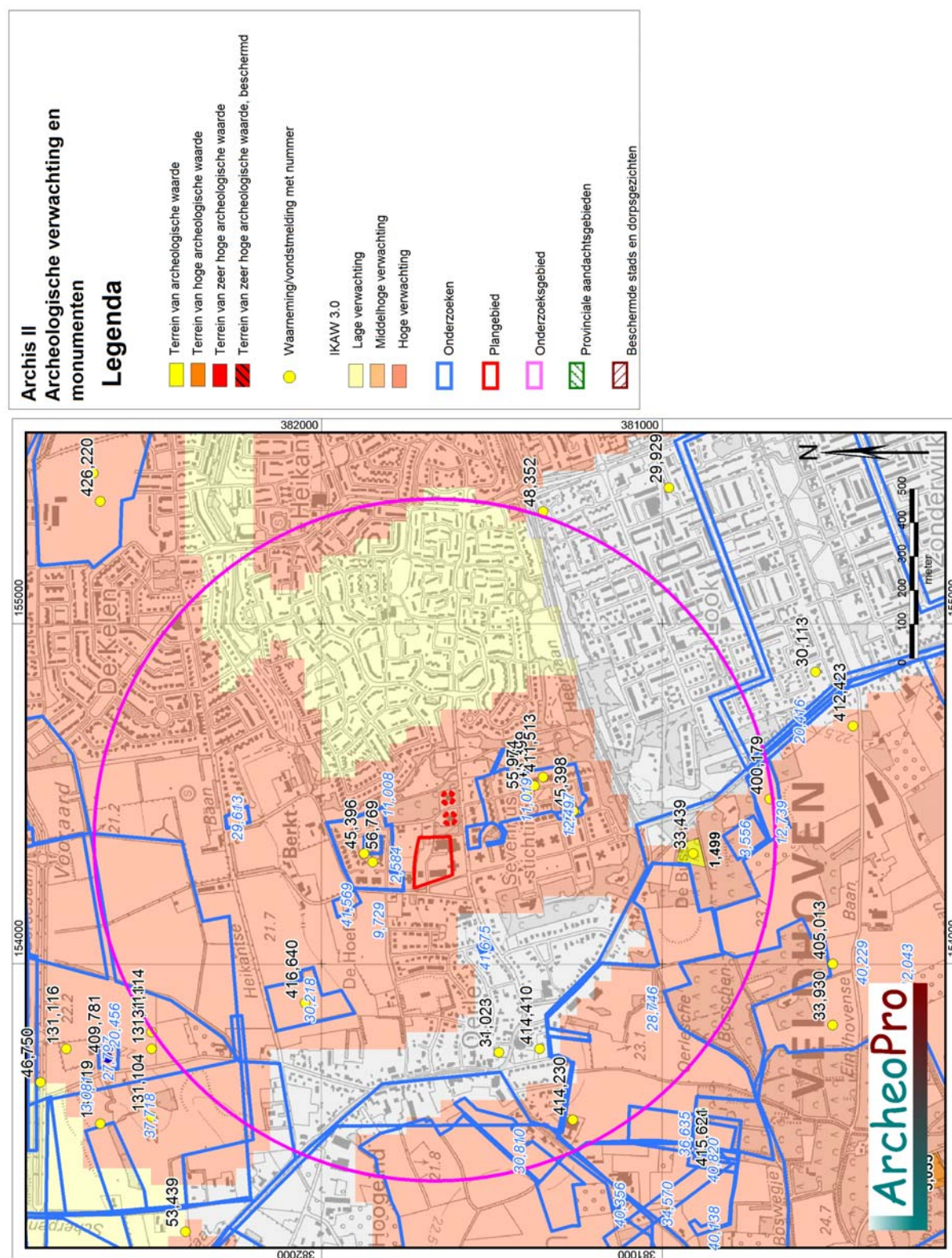
Onderzoeken

Nummer	Afstand tot het plangebied (m)	Periode	Omschrijving complex
659	870	Prehistorie	RAAP 2001, booronderzoek, vervolg geadviseerd
5.242	280	Onduidelijk	ARC 2005, proefsleuvenonderzoek, wel resten geen vervolg
5.243	360	Neolithicum, bronstijd en ijzertijd	ARC 2005, opgraving
11.008	290	Onduidelijk	Bilan 2003, booronderzoek, onduidelijk wat het advies is
11.019	230	Onduidelijk	Bilan 2003, booronderzoek, onduidelijk wat het advies is
11.496	999	N.v.t.	Bilan 2005, bureauonderzoek, vervolgonderzoek noodzakelijk
5.621	370	Neolithicum – ijzertijd	ARC 2005, proefsleuvenonderzoek, vervolg d.m.v. definitief onderzoek
20.900	880	Romeinse tijd – nieuwe tijd	AAC 2007, proefsleuvenonderzoek, vervolg aanbevolen
22.123	620	N.v.t.	Geo-logical 2008, bureauonderzoek, vervolg geadviseerd
29.902	615	Geen resten aangetroffen	Bilan 2008, booronderzoek, geen vervolg
25.545	730	Midden bronstijd A en late	BAAC 2008,

		middeleeuwen B – nieuwe tijd	proefsleuvenonderzoek, middeleeuwse resten niet behoudenswaardig, bronstijd indien mogelijk in-situ behoud, anders definitief onderzoek
23.058	990	N.v.t.	De Steekproef 2008, bureauonderzoek, vervolg d.m.v. proefsleuven of behoud in-situ.
31.917	999	Onduidelijk	BAAC 2010, proefsleuvenonderzoek, vervolg d.m.v. definitief onderzoek.
36.237	999	Onduidelijk	BAAC 2011, definitief onderzoek
33.825	420	Onduidelijk	Becker & Van de Graaf 2010, booronderzoek, vervolgonderzoek aanbevolen
31.999	445	Onduidelijk	ADC 2010, booronderzoek, geen vervolg, wel een mogelijke akkerlaag aanwezig
34.903	725	Geen resten aangetroffen	BAAC 2011, proefsleuvenonderzoek, geen vervolg

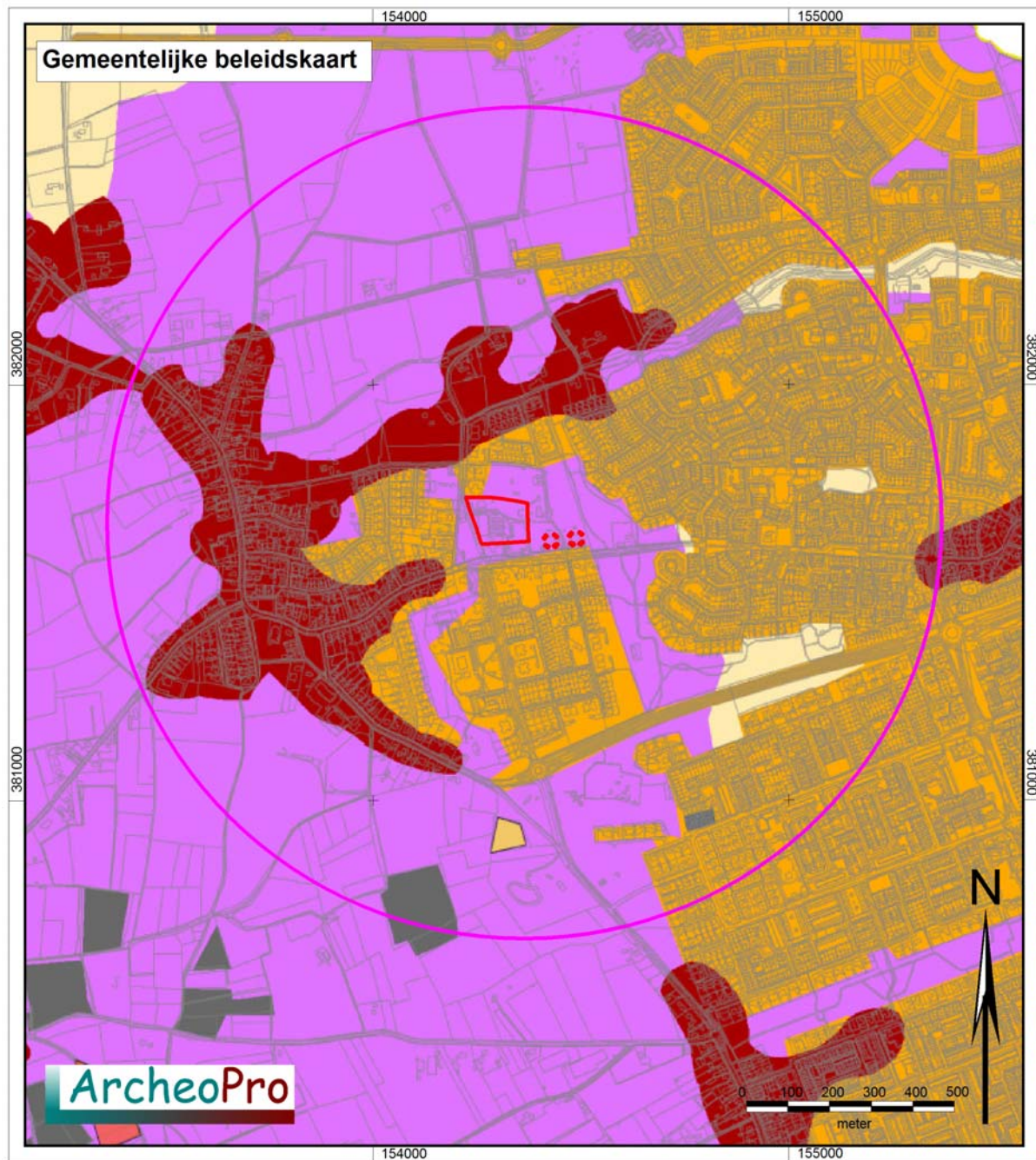
2.5 Informatie amateurarcheologen

ArcheoPro heeft contact opgenomen met dhr. Bijnen van de Stichting Historisch Erfgoed Veldhoven. Hieruit is geen relevante informatie naar voren gekomen.

Figuur 8: Kaart met Archis-gegevens met daarop een cirkel met een straal van één kilometer rond het plangebied die de buitengrens van het onderzoeksgebied aangeeft.

De cultuurhistorische waardekaart van de gemeente Veldhoven toont met betrekking tot het plangebied een hoge verwachtingswaarde (paars). Dit houdt in dat bij geplande bodemingrepen met een oppervlak van 100 m² of groter of bij de ontwikkeling van plangebieden van 1000 m² of groter en dieper dan 30 cm –mv, archeologisch onderzoek dient te worden uitgevoerd. De donkerrode kleur staat voor historische bebouwing, oranje voor moderne bebouwing.

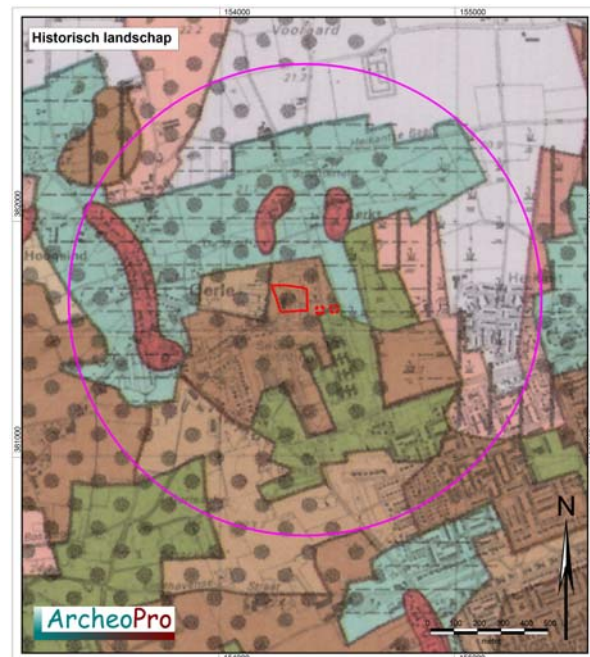

Figuur 9: Uitsnede uit de gemeentelijke beleidskaart

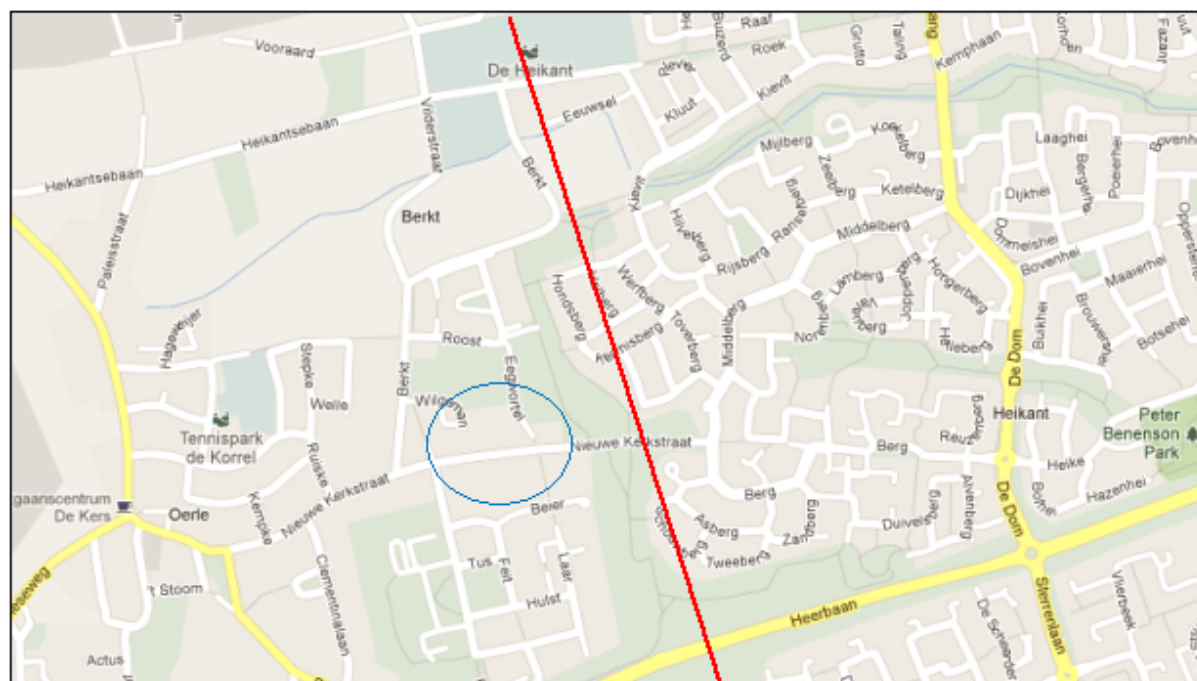
2.6 Historie

Volgens de kaart van de historische landschappen (zie figuur 10) ligt het plangebied oorspronkelijk in een ongeperceleerd akkercomplex dat deels is ingericht voor 1500 (donker bruin).

De omgeving van het plangebied heeft een zeer lange geschiedenis, zeker wat het aantreffen van bewoningsresten betreft. De eerste resten worden in 1844 beschreven, het gaat om een stenen bijl. Deze behoorde zeer waarschijnlijk tot de drie kilometer westelijker gelegen vindplaatsen Toterfout en Halfmijl. Deze zeer uitzonderlijke vindplaatsen hebben een zeer lange onderzoeksgeschiedenis, onder andere hebben professor Van Giffen en professor Glasbergen hier in de jaren 1948-1951 opgegraven. De vindplaats bestaat uit een prehistorische necropool waarvan 34 grafheuvels zijn opgegraven. Hiervan zijn er 16 gerestaureerd, de overige zijn afgevlakt met het ontginnen van het gebied. Het inmiddels beschermde gebied van Toterfout en Halfmijl zijn niet de enige resten uit de prehistorie die zijn aangetroffen. Er zijn verschillende resten van grafvelden en andere sporen van bewoning uit de prehistorie aangetroffen. Deze dateren vanaf de Ahrensburgcultuur (10.000-8.000 voor Chr.) tot en met de IJzertijd. In het begin van de 20^e eeuw vinden de eerste gestructureerde opgravingen plaats waarbij onder andere een Romeinse wachttorens wordt aangetroffen. Deze wachttorens wordt gesitueerd langs een secundaire Romeinse weg. Deze Romeinse weg is, op basis van enkele resten die ten noorden en ten zuiden ervan zijn aangetroffen, geplaatst direct ten oosten van het plangebied (zie figuur 11). In dit kader kan het plangebied gezien worden als zoekgebied voor de Romeinse weg aangezien de ligging in deze omgeving nooit is vastgelegd, of is aangetoond.

Figuur 10: Uitsnede uit de kaart met historische landschapselementen Oost Brabant (Naar de Bont, 1993)

Figuur 11: topografische kaart van Veldhoven met in rood de vermoede ligging van de Romeinse weg en in blauw de globale ligging van het plangebied (bron: google maps en Bijnen 2005).

Oerle wordt voor het eerst genoemd in 1249. Het is dan het domein van een Frankische grondheer. De Franken laten rond 1250 de eerste kerk van Oerle bouwen.

Uit de vroege middeleeuwen (hoogtepunt van gebruik in de 7^e eeuw), dateert het grafveld Meerveldhoven, tegenwoordig een gelijknamige woonwijk. De kern van Meerveldhoven lag vermoedelijk iets zuidoostelijk van het plangebied; het huidige Dr. Elsenpark. Dat er in deze periode mogelijk bewoning was valt niet alleen te herleiden uit de archeologische resten maar ook uit twee documenten die vermelding maken van een kerkgebouw in de periode van 755 na Chr. De eerste bebouwing in de omgeving van de oude kern van Veldhoven ligt ten zuiden van het plangebied, in de nieuwe woonwijk d'Ekker in de straat Oude Kerkhof. Vermoedelijk was deze kerk onderdeel van het Oirschotse priestercollege. Na de middeleeuwen volgt een lange perioden van oorlogen en verwoesting.

De armoede blijft aanhouden totdat rond 1855 een weg wordt aangelegd tussen Eindhoven en Turnhout. Veldhoven en omliggende dorpen maken een ware bloeiperiode mee. Textiel, leer en steenproductie behoorden tot de zwaartepunten, later aangevuld met sigaren. De Tweede Wereldoorlog verwoeste tussen de 0 en 50 woningen en liet ca. 100 woningen lichtbeschadigd achter. (Blankenstein 2006). Ten noorden van het plangebied ligt vliegveld Welschap. Dit vliegveld is gedurende de hele oorlog onderhevig geweest aan bombardementen.

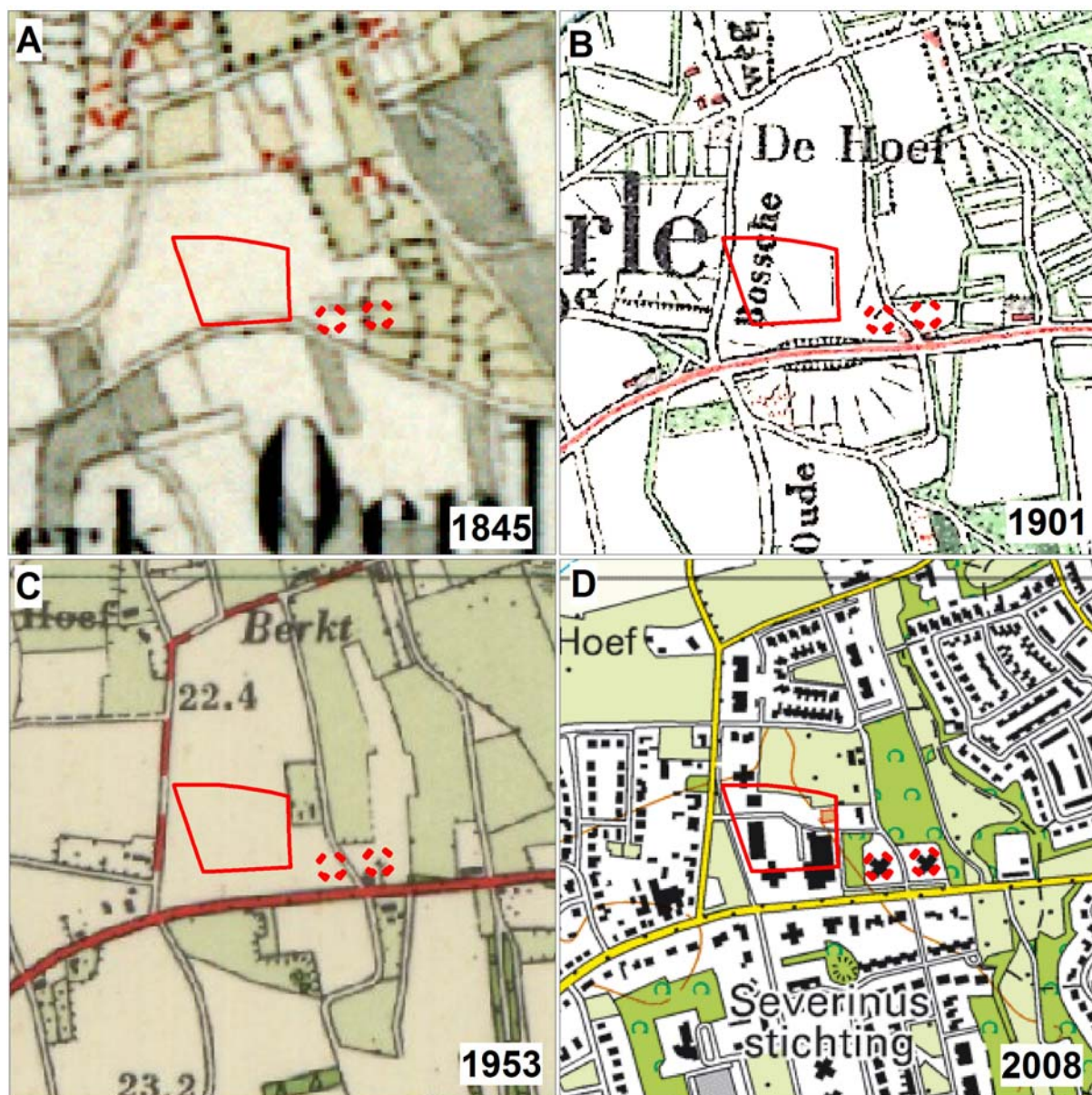
Figuur 12: vliegveld Welschap links voor de bombardementen, rechts erna (bron: Hermens 2002)

De kadastrale kaart uit 1832 toont dat het plangebied destijds binnen perceel 48, 78 en 80 lag. Uit de aanwijzende tafels blijkt dat het plangebied in eigendom waren bij Doorn, Ooms en Eliens en in gebruik waren als bouwland en weiland.

Figuur 13: Uitsnede uit de kadastrale kaart uit 1832

Figuur 14 toont achtereenvolgens topografische kaarten van het onderzoeksgebied uit 1845, 1901, 1953 en 2008. Op deze kaarten is te zien dat het plangebied tot in de tweede helft van de twintigste eeuw in een zone van akkergronden lag. In de periode tussen 1845 en 1901 is de Nieuwe Kerkstraat recht getrokken waardoor het plangebied verder van de weg is komen te liggen. Pas in de periode tussen 1953 en 2008 is er sprake van herverkaveling en bouw op het plangebied. Vermoedelijk is de huidige bebouwing de eerste bebouwing op het plangebied.

Figuur 14: Uitsneden uit de topografische kaarten uit achtereenvolgens: 1845, 1901, 1953 en 2008.

2.7 Gespecificeerd archeologisch verwachtingsmodel

Specifieke ligging (locatie)

Het plangebied ligt ten zuiden en oosten van de oude kern van Oerle in een van oudsher als akkerland gebruikte zone waarin volgens de bodemkaart hoge zwarte enkeerdgronden zijn ontstaan.

Verwachte perioden (datering)

Op basis van de bekende gegevens van archeologische waarden in het gebied moet worden geconcludeerd dat voor het plangebied een hoge archeologische verwachting geldt voor archeologische resten uit de prehistorie. De verwachting van de prehistorie hangt samen met eerder aangetroffen resten uit deze periode en de voorkeurslocatie voor bewoning op de dekzandruggen, waarop ook het plangebied ligt. Gezien de aanwezigheid van archeologische indicatoren uit de Romeinse tijd en de vroege- en late middeleeuwen, worden resten van deze periode ook verwacht binnen het plangebied. De mogelijke aanwezigheid van een Romeinse weg in de directe omgeving geeft aanleiding voor het verwachten van Romeinse resten. Gezien de ligging in akkerland buiten de historische kernen, geldt een lage verwachting voor resten van bewoning en begraving uit de late middeleeuwen en nieuwe tijd.

Complextypen

Nederzittingsresten uit de perioden vanaf de prehistorie tot en met de nieuwe tijd kunnen voorkomen als concentraties van vondstmateriaal (aardewerk, bouwsteen, natuursteen) of als vullingen van afvalkuilen, paalkuilen, waterputten, e.d. Deze resten zullen indien aanwezig direct onder de bouwvoor voorkomen. Indien nederzittingsresten worden aangetroffen, kan ook de aanwezigheid van bijbehorende sporen van begravingen, in de vorm van crematie- en inhumatiegraven, niet worden uitgesloten. Omdat de ligging van de Romeinse weg niet vaststaat, kan vooralsnog niet worden uitgesloten dat het tracé hiervan door het plangebied loopt.

Uiterlijke kenmerken

Nederzittingsresten (huisplaatsen) uit periode van de late prehistorie tot en met de nieuwe tijd kunnen onder de bouwvoor voorkomen als concentraties van vondstmateriaal (aardewerk, vuursteen, natuursteen, verbrande leem, houtskool) of als vullingen van afvalkuilen, paalkuilen en waterputten e.d. Resten van graven kunnen bestaan uit kringvormige greppels, kuilen met crematieresten en rechthoekige kuilen met inhumatieresten. Resten van een Romeinse weg kunnen bestaan uit parallel lopende greppels met een tussenliggend wegdek, Een dergelijk wegdek kan eventueel deels verhard zijn geweest.

Mogelijke verstoringen

Het langdurige gebruik voor de akkerbouw zal op zijn minst tot oppervlakkige verstoring van de oorspronkelijke bodem hebben geleid. Tijdens de bouw van de huidige gebouwen zal plaatselijk ingrijpende bodemverstoring zijn opgetreden. Tijdens het bombarderen van vliegveld Welschap kunnen door verkeerd terechtgekomen bommen, bomtrechters zijn ontstaan binnen het plangebied.

2.8 Onderzoeksstrategie

Tijdens het veldwerk moet allereerst worden vastgesteld hoe de bodem is opgebouwd, in hoeverre deze intact is en of hierin archeologische indicatoren aanwezig (kunnen) zijn. Om de bodemopbouw zo exact mogelijk te kunnen bestuderen kan het beste gebruik gemaakt worden van een guts.

Indien blijkt dat de huidige groundbewatering tot in de natuurlijke bodem reikt en een goede vondstzichtbaarheid heerst, is een oppervlaktekartering het meest geschikt voor het opsporen van archeologische indicatoren. De meeste van de archeologische vondsten in de omgeving van het plangebied zijn immers gedaan als oppervlaktevondsten.

Indien een oppervlaktekartering niet mogelijk is of in onvoldoende mate effectief zal zijn, wordt nageboord met een edelmanboor met een diameter van 15 cm. Het hiermee opgeboorde materiaal wordt gezeefd op een zeef met een maaswijdte van vier millimeter. Rekening houdend met de binnen het plangebied aanwezige bebouwing en bestrating zijn de boorpunten binnen het aaneengesloten westelijke deel van het plangebied zoveel mogelijk verdeeld over een zo gelijkmatig mogelijk netwerk met telkens 25 meter afstand tussen de boringen en 20 meter afstand tussen de boorraaien. Binnen de acht losliggende oostelijke delen van het plangebied is telkens één boring gezet. Uiteindelijk zijn binnen het ongeveer één hectare grote onbebouwde deel van het plangebied dertig boringen gezet. Hierdoor is binnen het plangebied een boordichtheid bereikt van ruim twintig boringen per hectare. Een dergelijke boordichtheid voldoet volgens de Leidraad inventariserend veldonderzoek; Deel: karterend booronderzoek (SIKB, 2006), als brede zoekoptie om vindplaatsen uit alle perioden, in zand op te sporen. Tevens voldoet deze boordichtheid aan de door de provincie Noord-Brabant verplicht gestelde boordichtheid van 24 boringen per hectare voor de opsporing van vindplaatsen uit het Paleo- en Mesolithicum (Onderzoekseisen Provincie Noord-Brabant t.b.v. archeologisch vooronderzoek in de vorm van een inventariserend en waarderend veldonderzoek).

Zelfs met de door ArcheoPro gehanteerde hoge boordichtheid is op basis van booronderzoek nooit te garanderen dat alle typen archeologische resten kunnen worden opgespoord. De kans op het aantreffen van grondsporen is bijvoorbeeld aanmerkelijk groter indien een proefsleuvenonderzoek wordt uitgevoerd. Een dergelijke aanpak zou echter in dit stadium van het onderzoek een te zwaar middel vormen en dient volgens de normen van de provincie Noord-Brabant pas te worden toegepast na vaststelling dat een intact esdek (onverstoord bodemprofiel) aanwezig is (Onderzoekseisen Provincie Noord-Brabant t.b.v. archeologisch vooronderzoek in de vorm van een inventariserend en waarderend veldonderzoek).

Van alle boorpunten wordt de NAP-hoogte bepaald door middel van het AHN en de waterpas.

Figuur 15: Het plangebied vanuit het zuiden gezien in de richting van boring 27.

3 Veldonderzoek

3.1 Verrichte werkzaamheden

- Positie boringen: regelmatige verdeling over het plangebied, zie figuur 20.
- Gebruikt boormateriaal: guts met diameter van 3 cm / edelmanboor met diameter van 15 cm.
- Totaal aantal boringen: 30
- Boorgrid: 20x25 m
- Boordichtheid: Ruim 20 boringen per hectare
- Geboorde diepte: 1,0 – 2,0 m –Mv
- Inmeten boorlocaties: GPS, meetlint en waterpas
- Boorbeschrijving: Archeologische Standaard Boorbeschrijving (ASB 5.1)
- Inspectie bodemontsluitingen en/of oppervlaktekartering: In verband met de begroeiing van het plangebied was geen oppervlaktekartering mogelijk. Evenmin waren bodemontsluitingen aanwezig die geïnspecteerd konden worden op de aanwezigheid van archeologische indicatoren.

3.2 Resultaten booronderzoek

Binnen het plangebied zijn 30 boringen gezet waarvan 22 op het aaneengesloten, westelijke deel van het plangebied en 8 (telkens één) op de acht losliggende oostelijke delen van het plangebied. De ligging van de boorpunten is weergegeven op de boorpuntenkaart. De resultaten van het booronderzoek zijn opgesomd in Bijlage 1.

In de boringen 3 tot en met 5, 7 tot en met 9, 11 tot en met 14, 16 tot en met 18, en 21 tot en met 30 zijn vanaf het maaiveld zandpakketten aangetroffen die bestaat uit een rommelig mengsel van brokken humusrijk zand, brokken humusarm zand en brokken schoon geel zand (zie figuren 16 en 17). In deze boringen liggen deze pakketten vergraven zand direct op het schone gele zand van de C-horizont en komen moderne insluitsels voor zoals antraciet, modern glas, ijzerdraad en zelfs plastic. Dit betekent dat de bodem op het gehele zuidelijke deel van het aaneengesloten westelijke deel van het plangebied, alsmede de bodem in de acht kleine oostelijke delen van het plangebied, tot (diep) in de C-horizont verstoord is. Van een esdek met eventueel daaronder gelegen podzolopbouw resteert hier volstrekt niets meer.

Figuur 16: Foto van boring 8 met daarin het pakket met brokken schoon geel zand vermengde humusrijke zand zoals dat ook bovenin de meeste overige boringen is aangetroffen..

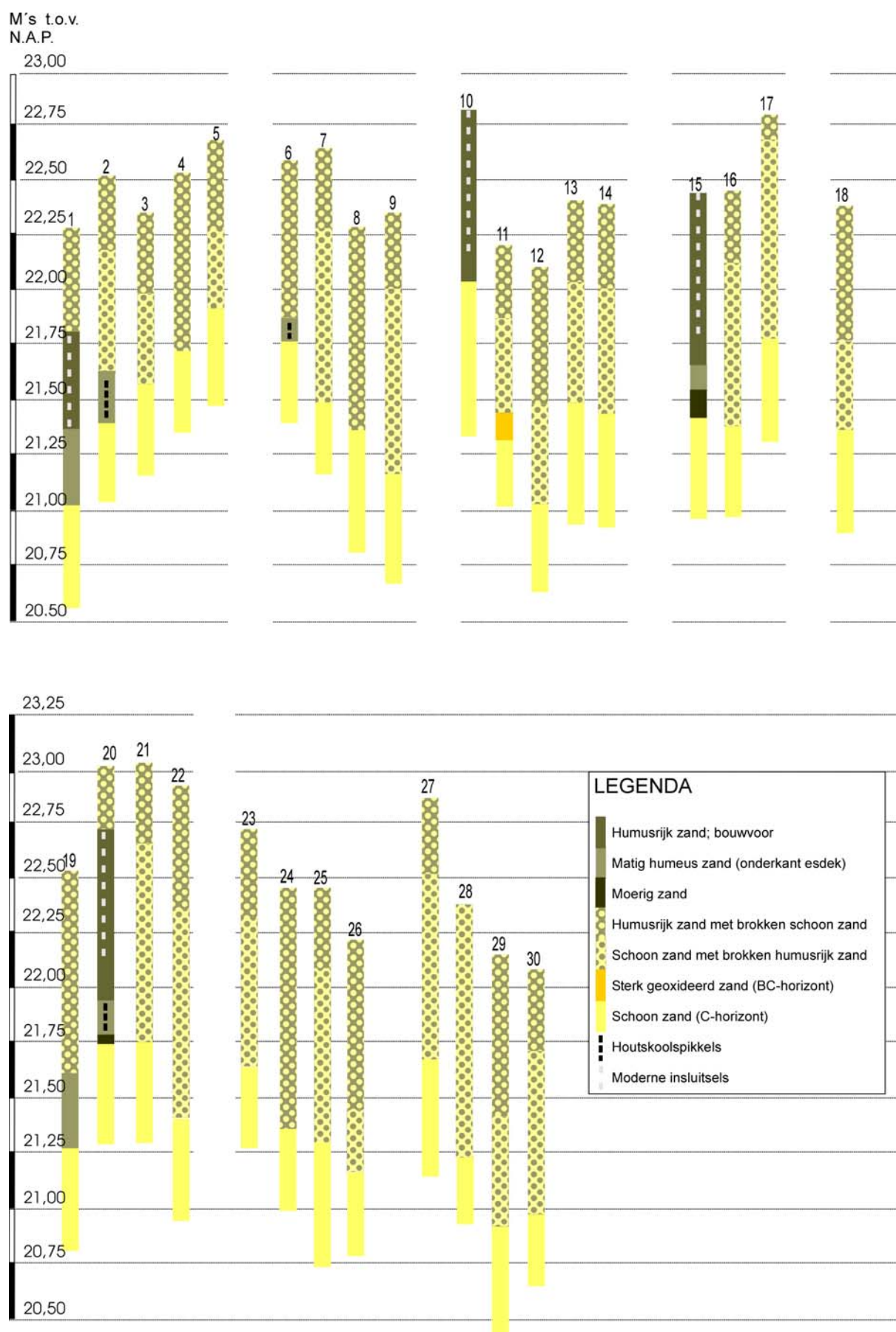
Figuur 17: Foto van boring 11 met daarin het pakket met brokken humusrijk zand vermengde schone gele zand zoals dat in veruit de meeste boringen direct op de C-horizont ligt.

In de boringen 1 en 20 is onder een enkele decimeters dik pakket vergraven zand een bouwvoor aangetroffen die bestaat uit humusrijk zand. In de boringen 10 en 15 is een dergelijke bouwvoor al direct vanaf het maaiveld aangetroffen. Tot een diepte van zeventig áchtzig centimeter beneden het maaiveld komen hierin moderne insluitsels voor zoals ook in pakketten geroerd zand zijn aangetroffen. In het onder deze diepte gelegen humusrijke zand van de bouwvoor zijn dergelijke moderne insluitsels echter niet meer aangetroffen. In de boringen 1, 15 en 20 gaat deze bouwvoor over in een enkele decimeters dikke laag matig humeus zand. In de boringen 2 en 6 is een dergelijke zandlaag onder pakketten geroerd zand aangetroffen. In de boringen 2, 6 en 20 bevat het matig humeuze zand, houtskoolspikkels (zie figuur 18). Ondanks het zeven van het opgeboorde zand zijn hierin geen overige archeologische indicatoren aangetroffen. In de boringen 15 en 20 is tussen het matig humeuze zand en het schone gele zand van de C-horizont een dunne laag sterk humeus zand aangetroffen die enigszins moerig lijkt te zijn. Mogelijk betreft het hier een restant van een onder relatief vochtige omstandigheden gevormde A-horizont die afgedekt is met een eerste akkerlaag (het houtskool bevattende, matig humeuze zand. Ook kan het hier gaan om een opgebracht pakket van uit het noordelijker beekdal afkomstige plaggen die hebben gediend als eerste aanzet tot het opwerpen van een esdek. In boring 11 is tussen de pakketten geroerde bovengrond en het schone gele zand van de C-horizont een laag sterk geoxideerd zand aangetroffen. Het lijkt hier om de BC-horizont van een podzolbodem te gaan.

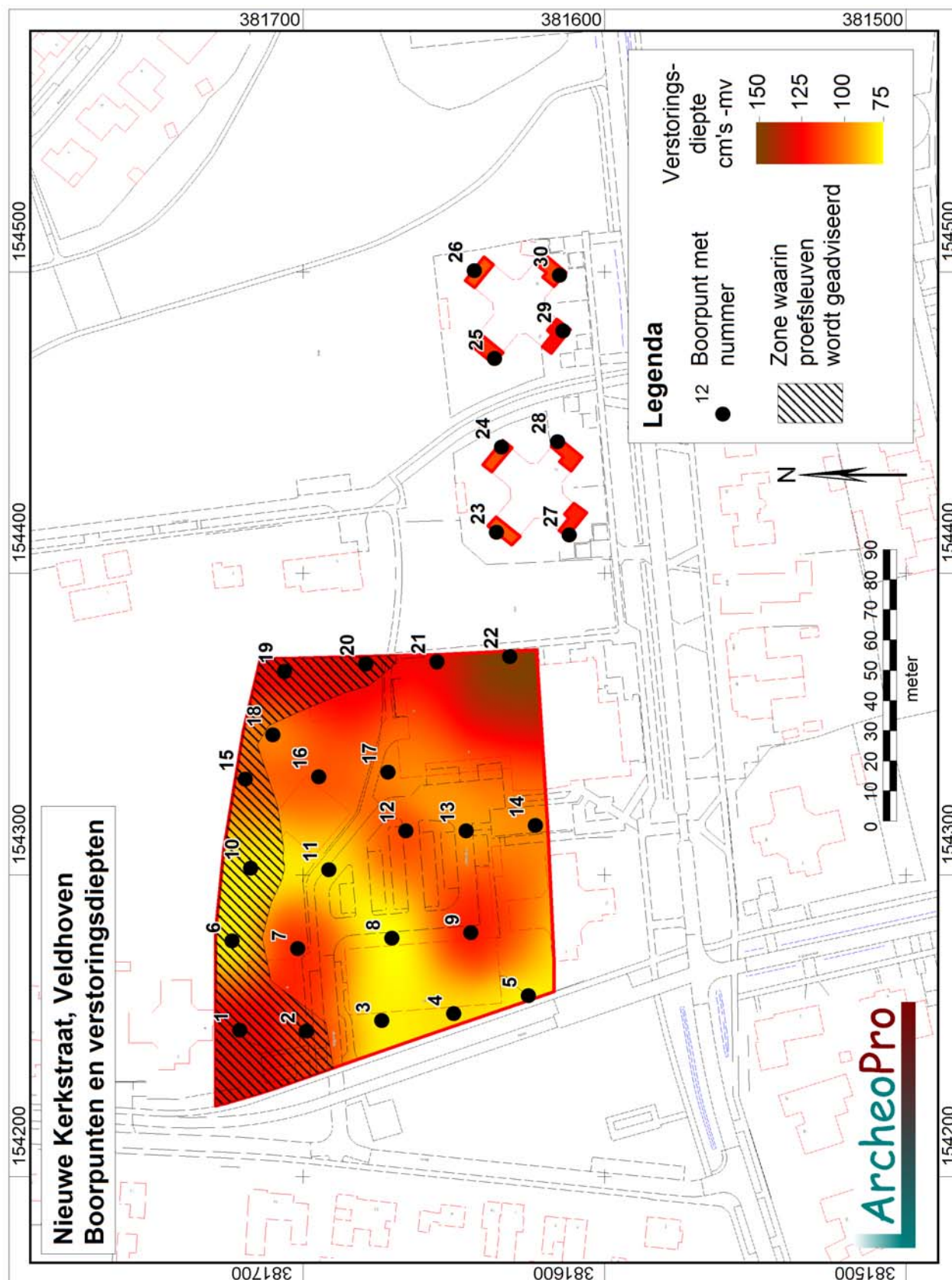

Figuur 18: Foto van boring 1 met daarin het matig humeuze, houtskool bevattende zand.

Binnen het plangebied zijn zowel de podzolopbouw als het esdek verloren gegaan in het zuidelijke deel van het aaneengesloten westelijke deel van het plangebied en in de acht kleine losliggende oostelijke delen van het plangebied. Op de overige delen van het plangebied is het esdek echter nog (deels) intact. Deze bestaat uit twee lagen humusrijk zand die worden afgedekt door de moderne bouwvoor of door een laag recent vergraven zand.

Figuur 19: Boorprofielen

Figuur 20: Boorpunten met verstoringsdiepten.

4 Conclusies en aanbevelingen (beleidsadvies)

Op basis van de resultaten van het bureauonderzoek geldt voor het plangebied een hoge archeologische verwachting voor sporen uit de periode laat-paleolithicum tot de vroege middeleeuwen. De verwachting voor resten van bewoning en begraving uit de late middeleeuwen en de nieuwe tijd, is laag.

Om de kans op het aantreffen van archeologische indicatoren zo groot mogelijk te maken zijn binnen het plangebied 30 boringen gezet met behulp van een zandguts en een megaboer.

Uit de resultaten van het met de zandguts verrichte onderzoek blijkt dat de bodem binnen het aaneengesloten westelijke deel van het plangebied en de acht losliggende oostelijke delen van het plangebied tot (diep) in de C-horizont verstoord is. Dit is vrijwel zeker het gevolg van de bouwactiviteiten die hier in de tweede helft van de twintigste eeuw hebben plaatsgevonden.

Binnen deze delen van het plangebied is het verwachte esdek en de oorspronkelijke podzolopbouw dan ook volledig verloren gegaan. Het naboren met een edelmanboor met een diameter van 15 cm en het zeven van het hiermee opgeboorde zand heeft binnen deze delen van het plangebied slechts moderne insluitsels opgeleverd.

Op het noordelijke deel van het plangebied is echter in een aantal boringen nog een intacte bouwvoor aangetroffen die slechts deels modern is en onderdeel lijkt uit te maken van een esdek. Het onderste deel hiervan bestaat uit een houtskool bevatten matig humeuze zandlaag met daaronder (soms) een dunne laag moerig zand. De hierin tijdens het booronderzoek aangetroffen archeologische indicatoren (houtskoolspikkels) zijn vooralsnog onvoldoende om het KNA-onderdeel *Waardestelling*, in dit rapport nader uit te kunnen werken. Hiertoe is een proefsleuvenonderzoek benodigd. Een dergelijk onderzoek dient te worden uitgevoerd indien op het in figuur 20 gearceerde deel van het plangebied graafwerkzaamheden zijn gepland die dieper reiken dan 0,7m beneden het huidige maaiveld. Een dergelijk onderzoek dient te worden uitgevoerd door een daartoe gecertificeerd bedrijf volgens een vooraf daartoe op te stellen Pakket van Eisen (PvE). Op een uitbreiding in noordelijke richting is het mogelijk dat hier dezelfde situatie in de ondergrond zit, vandaar dat ook hier proefsleuven aan te raden zijn.

In alle gevallen geldt dat indien archeologische materialen en/of sporen aangetroffen worden, deze gemeld dienen te worden bij de gemeente Veldhoven, conform Monumentenwet 1988, laatste wijziging van 1 september 2007, paragraaf 7, artikel 53 en verder.

Verklarende woordenlijst:

BP: Before Present (present = 1950)

GPS: Global Positioning System

IVO: Inventariserend VeldOnderzoek

NAP: Normaal Amsterdams Peil.

RCE: Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed

SIKB: Stichting Infrastructuur Kwaliteitsborging Bodembeheer

Archeologische tijdschaal

Periode	Datering	
Midden- en Laat Paleolithicum (oude steentijd)	250.000	- 9000
Mesolithicum (midden steentijd)	9000	- 4500
Neolithicum (nieuwe steentijd)	4500	- 2000
Bronstijd	2000	- 800
IJzertijd	800	- 12 v. chr.
Romeinse tijd	12 v chr.	- 500 n. chr.
Vroege middeleeuwen	500	- 1000
Volle middeleeuwen	1000	- 1250
Late middeleeuwen	1250	- 1500
Nieuwe tijd	1500	- heden

Bronnen

Grote historische Provincie Atlas van Nederland; deel 4 Zuid-Nederland 1838-1857 1:50.000.
Topografische dienst Wolters Noordhoff Groningen 1990

Grote historische topografische Provincie Atlas Noord-Brabant; 1905 1:25.000. Nieuwland
Tilburg 2006

Grote historische topografische Provincie Atlas Noord-Brabant; 1905 1:25.000. Nieuwland
Tilburg 2006

Grote topografische atlas van Nederland 1:50.000 Deel 4 Zuid-Nederland. Topografische
dienst. Wolters Noordhoff Groningen 1997

Kadastrale minuut 1830 met aanwijzende tafels, (www.watwaswaar.nl)

Kadaster Topografische Dienst, Top25Raster, Top10Vector, GBKN kaarten, Emmen 2008

Luchtfoto, <http://maps.google.nl>

Provincie Noord-Brabant, Cultuurhistorische waardekaart (<http://www.noord-brabant.nl/CHW>)

Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, IKAW 2 (Indicatieve kaart Archeologische Waarden),
Amersfoort.

Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, AMK (Archeologische monumentenkaart), Amersfoort.

Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, ARCHIS II (Archeologisch Informatie Systeem), <http://archis2.archis.nl/>

Rijkswaterstaat, Servicedesk Data, AHN (Actueel Hoogtebestand Nederland), Delft.

Stichting voor Bodemkartering, Bodemkaart van Nederland 1:50.000. Wageningen, 1968.

Stichting voor Bodemkartering: Geomorfologische kaart van Nederland 1:50.000, Staring Centrum, Wageningen, 1989

Stichting voor Bodemkartering, Geologische kaart van Nederland 1:50.000. Wageningen, 1968.

Twaalf provinciën 2007. Atlas van topografische kaarten. Nederland 1955-1965. Uitgeverij twaalf provinciën. Landsmeer.

Literatuur

Bont, de, C. 1993: '*...al het merkwaardige in bonte afwisseling...*' een historische geografie van Midden- en Oost-Brabant, Waalre.

Akker, van den, C., 2008: *VO-CE Zilverackers*, Beneden-Leeuwen.

Bakels, C. (ed.), 1993: *Analecta Praehistorica Leidensia* 26, Leiden.

Blankenstein, van, E., 2006: *Defensie- en oorlogsschade in kaart gebracht (1939-1945)*, Zeist.

Bijnen, J., 2005: *Veldhoven 4000 jaar geschiedenis van Oerle, Meerveldhoven, Veldhoven en Zeelst*, Veldhoven.

Cate, J. A. M. ten. A. F. van Holst, H. Kleijer en J. Stolp, 1995: *Handleiding bodemgeografisch onderzoek; richtlijnen en voorschriften. Deel A: Bodem*. Wageningen, DLO-Staring Centrum. Technisch Document 19A.

Es. Van W.A., Sarfatij, H. & P.J. Woltering (red.) 1988: *Archeologie in Nederland; De rijkdom van het bodemarchief*. Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek. Amersfoort.

Hermens, A., 2002: *Luchtaanvallen op Eindhoven en Philips 1940 – 1945*, deel I en II, Gelderop.

Kuiper, M. 2006/2007: *Atlas van topografische kaarten Nederland, 1955-1965*. Uitgeverij 12 Provinciën, Landsmeer.

Leidraad inventariserend veldonderzoek; Deel: karterend booronderzoek (SIKB, 2006)

Theunissen, E.M., 1993: Once again Toterfout- Halve Mijl, in Bakels, C. (ed.), 1993: *Analecta Praehistorica Leidensia* 26, p.p. 29-44, Leiden.

Zonneveld, J.I.S., 1981: *Vormen in het landschap, Hoofdlijnen van de geomorfologie*, Utrecht.

Bijlage 1: Boorbeschrijving

Algemene kopgegevens	
Soort boring	BAR
Projectnummer	11-127
Projectnaam	Nieuwe Kerkstraat, Veldhoven
Deelgebied	Nvt
Organisatie	ArcheoPro
OM-nummer	48337
coördinaatsysteem	RD2000
Coördinaatsysteemdatum	ETRS89
Locatiebepaling	GPS en meetlint
Referentievlak	NAP
Bepaling maaiveldhoogte	AHN – Waterpas
Boormethode	Guts en edelman
Boordiameter	3 cm en 15 cm
Opdrachtgever	Aeres Milieu

Posities van de boringen (boorlocaties)			
Boornummer	XCO	YCO	MA, M's tov NAP
1	154248.6	381720.8	22.28
2	154248.3	381698.7	22.51
3	154251.8	381673.7	22.30
4	154254.2	381649.9	22.53
5	154260.1	381625.1	22.69
6	154278.3	381723.4	22.61
7	154275.7	381701.7	22.69
8	154279.2	381670.5	22.26
9	154280.9	381644.3	22.34
10	154302.4	381717.3	22.81
11	154301.8	381691.4	22.20
12	154314.8	381665.7	22.14
13	154314.8	381645.7	22.45
14	154316.6	381622.8	22.38
15	154331.9	381719.0	22.41
16	154332.7	381694.6	22.45
17	154334.2	381671.6	22.78
18	154346.6	381709.9	22.36
19	154367.5	381706.1	22.53
20	154370.1	381679.0	23.05
21	154370.7	381655.4	23.03
22	154372.5	381631.3	22.93
23	154413.7	381635.7	22.71
24	154441.9	381634.0	22.43
25	154471.4	381636.3	22.46
26	154500.5	381643.1	22.23
27	154412.8	381611.6	22.88
28	154443.7	381615.4	22.36
29	154480.5	381613.7	22.18
30	154499.0	381614.8	22.12

Boorbeschrijving volgens ASB 5.1																				
Boor Nr	LDO	Lithologie						Kleur				Overige kenmerken								AIS
		GD	B K	BS	BZ	B G	BH	HK	TK	IK	VLK	CO	PLH	VS	SS T	BHN	BI	GI		
1	50	Z					2	BR	GE		GE						VRG			
	80	Z					3	BR			DO						BOV		MOD	
	93	Z					3	BR			DO						BOV			
	130	Z					2	BR		LI							BOV		HK1	
	175	Z		1				GE		LI						BHC		DEZ		
2	35	Z					2	BR	GE		GE						VRG			
	90	Z					1	GE	BR		BR						VRG			
	115	Z					2	BR		LI							BOV		HK1	
	150	Z		1				GE		LI						BHC		DEZ		
3	38	Z					2	BR	GE		GE						VRG			
	80	Z					1	GE	BR		BR						VRG			
	120	Z		1				GE		LI						BHC		DEZ		
4	83	Z					2	BR	GE		GE						VRG			
	120	Z		1				GE		LI						BHC		DEZ		
5	40	Z					2	BR	GE		GE						VRG			
	80	Z					1	GE	BR		BR						VRG			
	120	Z		1				GE		LI						BHC		DEZ		
6	73	Z					2	BR	GE		GE						VRG			
	80	Z					2	BR		LI							BOV		HK1	
	120	Z		1				GE		LI						BHC		DEZ		
7	35	Z					2	BR	GE		GE						VRG			
	117	Z					1	GE	BR		BR						VRG			
	150	Z		1				GE		LI						BHC		DEZ		
8	77	Z					2	BR	GE		GE						VRG			
	150	Z		1				GE		LI						BHC		DEZ		
9	35	Z					2	BR	GE		GE						VRG			
	120	Z					1	GE	BR		BR						VRG			
	170	Z		1				GE		LI						BHC		DEZ		
10	70	Z					3	BR			DO						BOV		MOD	

	80	Z				3	BR			DO						BOV		
	175	Z		1			GE		LI							BHC	DEZ	
11	33	Z				2	BR	GE		GE							VRG	
	82	Z				1	GE	BR		BR							VRG	
	90	Z		1			GE	OR								BHBC		DEZ
	120	Z		1			GE		LI							BHC		DEZ
12	65	Z				2	BR	GE		GE							VRG	
	110	Z				1	GE	BR		BR							VRG	
	150	Z		1			GE		LI							BHC		DEZ
13	35	Z				2	BR	GE		GE							VRG	
	95	Z				1	GE	BR		BR							VRG	
	120	Z		1			GE		LI							BHC		DEZ
14	38	Z				2	BR	GE		GE							VRG	
	98	Z				1	GE	BR		BR							VRG	
	150	Z		1			GE		LI							BHC		DEZ
15	70	Z				3	BR			DO							BOV	MOD
	80	Z				3	BR			DO							BOV	
	90	Z				2	BR		LI								BOV	HK1
	105	Z					BR	ZW		DO		1						
	150	Z		1			GE		LI							BHC		DEZ
16	33	Z				2	BR	GE		GE							VRG	
	108	Z				1	GE	BR		BR							VRG	
	150	Z		1			GE		LI							BHC		DEZ
17	12	Z				2	BR	GE		GE							VRG	
	100	Z				1	GE	BR		BR							VRG	
	150	Z		1			GE		LI							BHC		DEZ
18	63	Z				2	BR	GE		GE							VRG	
	100	Z				1	GE	BR		BR							VRG	
	150	Z		1			GE		LI							BHC		DEZ
19	92	Z				2	BR	GE		GE							VRG	
	128	Z				2	BR		LI								BOV	HK1
	175	Z		1			GE		LI							BHC		DEZ
20	30	Z				2	BR	GE		GE							VRG	
	78	Z				3	BR			DO							BOV	MOD
	107	Z				3	BR			DO							BOV	
	125	Z				2	BR		LI								BOV	HK1
	130	Z				1	GE	BR		BR							VRG	
	175	Z		1			GE		LI							BHC		DEZ
21	35	Z				2	BR	GE		GE							VRG	
	130	Z				1	GE	BR		BR							VRG	
	175	Z		1			GE		LI							BHC		DEZ
22	57	Z				2	BR	GE		GE							VRG	
	152	Z				1	GE	BR		BR							VRG	
	200	Z		1			GE		LI							BHC		DEZ
23	40	Z				2	BR	GE		GE							VRG	
	108	Z				1	GE	BR		BR							VRG	
	150	Z		1			GE		LI							BHC		DEZ
24	110	Z				2	BR	GE		GE							VRG	
	150	Z		1			GE		LI							BHC		DEZ
25	35	Z				2	BR	GE		GE							VRG	
	117	Z				1	GE	BR		BR							VRG	
	175	Z		1			GE		LI							BHC		DEZ
26	77	Z				2	BR	GE		GE							VRG	
	108	Z				1	GE	BR		BR							VRG	
	145	Z		1			GE		LI							BHC		DEZ
27	36	Z				2	BR	GE		GE							VRG	
	120	Z				1	GE	BR		BR							VRG	
	175	Z		1			GE		LI							BHC		DEZ
28	117	Z				1	GE	BR		BR							VRG	
	145	Z		1			GE		LI							BHC		DEZ
29	75	Z				2	BR	GE		GE							VRG	
	125	Z				1	GE	BR		BR							VRG	
	175	Z		1			GE		LI							BHC		DEZ
30	38	Z				2	BR	GE		GE							VRG	
	112	Z				1	GE	BR		BR							VRG	
	145	Z		1			GE		LI							BHC		DEZ

Betekenis van de afkortingen:

LDO – Onderzijde boortraject

Lithologie:

GD – Onverharde sedimenten: G = grind, K = klei, L = leem, V = veen en Z = zand

Bijmengsels: BK = bijmengsel klei, BS = bijmengsel silt, BZ = bijmengsel zand, BG = bijmengsel grind,

BH = bijmengsel humus. Betekenis toegevoegde cijfers: 1 = zwak, 2 = matig, 3 = sterk en 4 = uiterst.

Kleur:

HK = hoofdkleur, BL = blauw, BR = bruin, GE = geel, GN = groen, GR = grijs, OL = olijf, OR = oranje,

PA = paars, RO = rood, RZ = roze, WI = wit, ZW = zwart.

TK = Tweede kleur (kleurafkortingen als boven).

IK = Intensiteit kleur: LI = licht en DO = donker

VLK = Vlekken (V): 2^e en 3^e letter is kleurafkorting als boven, 1 = weinig, 2 = matig, 3 = veel

Overige kenmerken:

CO = Consistentie (C): ZSL=zeer slap, SLA=slap, MSL=matig slap, MST=matig stevig, STV=stevig

PLH = plantenresten (PL0 = geen, PL1 = spoor, PL2 = weinig, PL3 = veel)

VS = veensoorten

SST = Sedimentaire structuren

BHN = Bodemhorizont; BHC = C-horizont, BHBC = BC-horizont

BI = Bodemkundige interpretaties; BOV = bouwvoor, VRG = vergraven, OPG = opgebracht

GI = Geologische interpretaties, DEZ = dekzand

AIS = Archeologische indicatoren, MOD = modern materiaal, HK = houtskool

de heer Van der Feest
Postbus 1015
6040 KA Roermond

Meiveld 1
5501 KA Veldhoven
Postbus 10101
5500 GA Veldhoven

VERZONDEN 07 NOV. 2011

datum	: 4 november 2011	behandeld door	: mw. M. Scharenborg
uw kenmerk	:	afdeling	: Maatschappelijke en Stedelijke Ontwikkeling
uw brief van	:	telefoon	: (040) 25 84 356
ons kenmerk	:	banknummer	: 12.63.26.940
bijlage	: -		
onderwerp	: Standpunt gemeente Veldhoven inzake archeologisch onderzoek en uitbreiding plangebied Severinus, Nieuwe Kerkstraat, Veldhoven		

T 14 040
F (040) 25 41 395
E gemeente@veldhoven.nl
I www.veldhoven.nl

Geachte heer Van der Feest,

We hebben uw notitie inzake de archeologie en de uitbreiding van het plangebied Nieuwe Kerkstraat, Veldhoven ontvangen.

U geeft aan dat het plangebied groter is dan aangenomen en dat daarom het gehele noordelijke deel niet met behulp van een verkennend booronderzoek is onderzocht. Uw opdrachtgever stelt voor het niet onderzochte deel van het plangebied direct met een proefsleuvenonderzoek te onderzoeken. Van de gemeente vraagt u een schriftelijk standpunt.

Wanneer op basis van de archeologische beleidskaart en/of een bureauonderzoek wordt vastgesteld dat een plangebied een hoge archeologische verwachtingswaarde heeft, wordt in Veldhoven doorgaans eerst een verkennend booronderzoek uitgevoerd. Hierbij worden de bodemopbouw en mogelijke verstoringen in kaart gebracht. Verstoorde delen worden vervolgens vrijgegeven voor wat betreft archeologie. De onverstoorde delen krijgen een bestemming als archeologisch waardevol en dienen voorafgaand aan verder bodemingrepen eerst archeologisch onderzocht te worden met proefsleuven.

Indien een initiatiefnemer het booronderzoek wenst over te slaan en direct een proefsleuvenonderzoek laat uitvoeren, staat de gemeente daar positief tegen over. Een proefsleuvenonderzoek is immers een zorgvuldige en geschikte methode voor verkennend en waarderend archeologisch vooronderzoek. De kans bestaat echter dat ook verstoorde delen worden onderzocht. In dat geval zijn er onnodige kosten gemaakt. Indien er wel archeologisch waarden aanwezig blijken te zijn is er juist budget bespaard en tijd gewonnen.

Conclusie

Wij gaan akkoord met het voorstel om de processtap van het boren over te slaan en direct over te gaan tot het proefsleuvenonderzoek.

Mocht u vragen hebben dan kunt u contact opnemen met mevrouw mr. M. Scharenborg. Zij is beleidsmedewerkster Archeologie en Monumentenzorg van de afdeling Maatschappelijke en Stedelijke Ontwikkeling. Zij is bereikbaar telefonisch (040)25 84 356 of per e-mail mirjam.scharenborg@veldhoven.nl

Met vriendelijke groet,
HET COLLEGE VAN BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN VELDHOVEN,
Namens hen,

A.A. den Braber
hoofd afdeling Maatschappelijke en Stedelijke Ontwikkeling